

Asia: VN/22230/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Nordkalkin lausunto luonnokseen hallituksen esitykseksi kaivosmineraaliveroa koskevasta lainsäädännöstä:

Sanna Marinin hallitusohjelmaan on sisällytetty kirjaus erillisen kaivosveron käyttöönotosta. Veron tavoitteena olisi saada yhteiskunnalle kohtuullinen korvaus kallioperän kaivannaisista. Hallitus teki vuoden 2022 talousarvioneuvotteluissa linjauksen, että Suomessa otetaan vuonna 2023 käyttöön kaivosvero. Kaivosveron tavoiteltu verotuotto on 25 miljoonaa euroa vuodessa. Verotuotosta 60 prosenttia ohjataan kaivosten sijaintikunnille ja 40 prosenttia valtiolle.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan, että otetaan käyttöön uusi, Suomessa louhittuihin kaivosmineraaleihin kohdistuva vero. Metallimalmien vero olisi 0,6 prosenttia metallimalmin sisältämän metallin verotusarvosta, joka perustuisi metallien kansainvälisiin markkinahintoihin. Muiden kaivosmineraalien vero olisi 0,2 euroa tonnilta louhittua kaivosmineraalia.

Kalkkikiven louhinta pitäisi rajata veron ulkopuolelle

Esitysluonnoksen mukaan kalkkikiven louhintaan kohdistuisi kaivosmineraalivero, joka pohjautuisi louhittuihin tonneihin ja olisi 0,2 euroa tonnilta. Veron valmistelussa lähtökohtana on ollut ajatus siitä, että verorasitus jää kansainvälisillä vientimarkkinoilla toimivien kaivosyritysten maksettavaksi, eikä sillä olisi merkittävää vaikutusta lopputuotteiden hintoihin. Tämä lähtökohta ei toteudu kalkkikiven osalta, minkä vuoksi kalkkikiven louhinta pitäisi rajata suunnitellun veron ulkopuolelle.

Kalkkikiven louhinta on Suomessa paikalliseen ruoantuotantoon, vedenpuhdistukseen, rakentamiseen ja paikallisten teollisten yritysten tarpeisiin suunnattua toimintaa. Suomessa louhittu kalkkikivi jää lähes kokonaan maamme rajojen sisäpuolelle ollen keskeinen osa Suomen

omavaraisuutta, huoltovarmuusketjua, ruoantuotantoa, infrarakentamista sekä kansantaloutemme kannalta kriittistä teollisuustuotantoa.

Kalkkikiven louhintaan kohdistuva vero nostaisi ruoan ja rakennusmateriaalien hintoja sekä heikentäisi kotimaisen teollisuuden kilpailukykyä

Viime aikoina kalkkikivipohjaisten tuotteiden rooli maanparannuksessa on korostunut entisestään keinolannoitetuotannon toimitusvaikeuksien ja kohonneen kustannustason vuoksi. Kalkkikiven louhintaan kohdistuva vero lisäisi maataloustuottajien kustannuspainetta entisestään ja näkyisi suoraan esim. rehuotannossa käytettävässä kalkissa sekä aiheuttaisi kananmuna- ja lihatuottajille entistä vaikeampia aikoja. Tämä heikentäisi maataloutta huoltovarmuuden näkökulmasta eikä voisi olla vaikuttamatta myöskään ruoan hintaan.

Lisäksi uusi vero siirtyisi rakennusmateriaalien hintoihin ja nostaisi kuntasektorin kustannuksia esim. vedenpuhdistuksessa. Suuri osa kotimaisesta teollisuudesta on riippuvainen kaivosteollisuuden tuotteista ja haasteet raaka-aineketjun alkupäässä heijastuvat teollisuuden kilpailukykyyn useilla kriittisillä toimialoilla. Kalkkipohjaiset tuotteet ovat kriittisiä muun muassa paperin ja sellun sekä teräksen valmistukselle.

Perusteltu huoli on, että kertaalleen luodun uuden veron taso tulee ajan myötä nousemaan, mikä taas johtaa kotimaisen tuotannon kilpailukykyyn heikkenemiseen.

Kalkkikiven louhinta ei vaadi uusia investointeja toimintapaikkakunnilla

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan suunnitellusta verotuotosta 60 prosenttia ohjataan kaivosten sijaintikunnille. Kuntien osuutta on perusteltu uusilla investointitarpeilla uusissa kaivoskunnissa. Kalkkikiven louhinta on Suomessa harjoitettu jo pitkään ja Nordkalk on ollut mukana kehittämässä työllisyyttä ja toimeliaisuutta toimintapaikkakunnillaan jo yli sadan vuoden ajan. Jo nyt kunta saa korvauksia louhintaalueella omistamastaan maasta eli kalkkikiven louhinnan osalta on vaikea hahmottaa tarvetta uudelle verolle.

Uusi vero voi hidastaa vihreää siirtymää

Nordkalkilla Suomessa energian osuus tuotantokustannuksista on jopa neljännes ja viime vuoteen verrattuna tämä kustannus on lähes tuplaantunut. Vihreä siirtymä uusiin energiamuotoihin tulee lisäämään kustannuksia entisestään. Uuden veron käyttöönotto tässä tilanteessa voi luoda paineita toimintamme supistamiseen sekä hidastaa investointeja vihreään siirtymään.

Nyt ei ole oikea aika veron käyttöönotolle

Olemme huolissamme siitä, jos aivan uudenlainen vero otettaisiin käyttöön näin epävarmassa maailmantilanteessa. Hallitusohjelman kirjoittamisen jälkeen toimintaympäristössämme on käynnistynyt sellaisia historiallisia murroksia, joiden vaikutuksia ja suuruutta on tällä hetkellä mahdotonta arvioida.

Nopean ja ennakoitavan verotuoton varjolla ei tulisi heikentää yritystoiminnan edellytyksiä ja työllistämismahdollisuuksia eikä vaarantaa maamme omavaraisuutta ja huoltovarmuutta yhteiskunnan kannalta kriittisten raaka-aineiden osalta.

Nordkalk Oy Ab:n puolesta,

Laura Lehtikunnas

Chief Legal Officer

Lehtikunnas Laura
Nordkalk Corporation